

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 23. Ipse pauper, & mansuetus. Tertia lætitiae ratio est, quòd pauper veniat: talem enim eum iusti optârunt, talisque nostræ conueniebat Redemptioni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

§. 23. Ipse pauper, & mansuetus. **Tertia**
leuitate ratio est, quod pauper veniat: talem
enim iusti operariunt, talisque nostra
conveniebat Redemptioni.

Excit ad laxitatem & confirmat eorū Ieru-
salem vates tercia ratione, qualiter expri-
mera quibus Rex illi venit, nempe: quod
si pauper sit & mansuetus. **E**xulta, iubila, &c. **E**-
tē hæc tuus venit tibi pauper & mansuetus. Ad-
mire hoc verba: qui nedium videtur quod il-
lis Propheta nouis non suggenerat leuitate ratio-
nes, sed potius tam datas dilatavit & renoveret.
Eadem illud quod recreare poterat auditum.
Bea tua venit tibi, ipsius destruxit dum dic-
tit. Ecce venit tibi pauper: Quid enim ab eo,
qui talis est, potest expectari? Exhilarat te qui
similis tibi venturus in domum tuam aduenire Principi-
pem nobilissimum: potò si subiungat, quod
proferemur, ut nec aeternam adferat cibos-
titudinem, angustias opprimitus remedium expos-
tibus: potius te corrillat & angit: cum
statim concipias eius adventum, non tibi fore
prosperum, sed nocuicium. **E**tiam frater tuus (ste-
re Spiritu Sancto) tibi male olet teque gravat
pauper denuo. **P**auper enim proximo suo
sanguine erit. Profectus est frater tuis in Indianam
quem summo exspectas gaudio redemptum, quis
nuntiatur tibi est ea rei intentione, ut tibi
in omnibus, fautor accurrat. Verunque me si
tibi referat alios quod adeo venient omnius in-
dignus, ut nec aeternum habeat quem domini tra-
ducunt; & a te potius alendus, gaudium tibi
territur in mortuum.

Hoc lapis erat offensionis, in quem impe-
gnata iustitia, ne Christum admitteret et ve-
lignum Regem ac Melchiam. Dixit ore Davidico
deus Regalem Christi maiestatem eiusq; thronum,
nam fisi comparandum. **T**erminus eius fiscus fol-
ioli, qui hunc inlycti Regis gloria luce sua obce-
cherent, & per eam obcecerentur aures nocturne,
repertiones, bibones, & noctuae quibus
oculi tantum sunt, ut ex quæ noctis luna, in-
sonantur: tales erant carnales illi ludibri: Et enim
de rebus ferbant tantummodo iudicium ex iis
qua corporibus videbant oculis: unde illas
taceo habebant divitias carnales, oculi, ver-
tebrae, testimoni: Quocirca semper bene affecti
sunt Dei auro, argento, bonaque transitoris
loqueli, in modo iustico ut Deum suscepissent

magna latentes festivitate, vitulum auren-
ita ut vim Aaroni inferantes festa instituerint
solemnia, plena que inceduntate, semperq; Deum
hunc cordibus suis gescerunt inuicatum. Pro-
misit Deus Melchiam in aeternis libutis opis
bus, quibus omnibus sufficienter occurreret
pauperibus: tanquam Regia Maiestate couphi-
cum ut esset terra Dominus vniuersitatem. Domi-
nabitur à Mari usque ad mare, &c. Predixerat
per Iesum quod illum mitteret dominum onera-
tissimum, ac proinde conferret illi, eiisque tra-
deret manus thesaurorum omnes terræ ricer-
bus, matisque abyssis abeconditos. **H**ec dicit De- **I**sai. 45. 1.
Christus meo Cyrus (legunt, Septuaginta:
Christus meo Dominus:) cuius apprehendi dexte-
ram ut subieciam ante faciem eius gentes, &c. &
aperiam coram eo terram, & non claudentur, ego
anxi te tibi, &c. & dabo tibi thesauros abeconditos,
&c. propera seruare meum Iacob & Israel eum
enam. Ut illi carnalies erant nec alias opes mag-
nai facebant præter has terrenas, opinati fuit
ibi à Deo promissum Melchiam venientem illis
ditissimum, quibus Pastores Iacob populumque
Israël ditarer abundantissime. Prepter ser-
uum meum Iacob, &c. Potò ipsis ad oculum
dolus hic manifestè detegitur: non enim pollunt
illi hoc Zacharias negare vaticinum, quod ita
existerat Prophetarum supereminenti oraculis: Ec-
enim clare præsigit: quod venturus esset pau-
per sedens super Asiam & pullum subiuga-
lis.

Superest etiam notandum in nomine He- **Zach. 9.9.**
brae. **G**ani, à Prophetæ posito quod multa signi. **IV.**
ficit, quod noster Pagninus in thesauro suo lin- **T**ria hic
guæ Sanctæ declarat. Potò tria possimus si ex Za-
charia. Primo: pauper: ita translati prefatus charia
autò illius Psalmi ex nostra vulgata lectione, notantur
Ego autem humiliatus sum nimis: Ego autem deo Chri-
stus pauperatus sum nimis. Secundo: significat humi-
lis, & ita Septuaginta verterunt in Iisaiā quod Ps. 415. 1.
nos vulgariter legimus: Ad quem respicimus nisi
ad pauperem, humiliem; & ita in citato Psal-
mo translulerunt: Ige autem humiliatus sum ni-
mis: quia vero pauperes & humiles, mansueti
sunt, etiam significat mansuetum: unde vbi legi-
mus apud Zachariam: ipse pauper, legunt illi,
mansuetus sicut lectionem D. Mattheus sequi-
tur hoc profetës ex eo vaticinum Tertiò: signi-
ficat afflictus, contritus, ita textus vulgaris in
Deut. transfert: Comedes & filios tuos pacem, & **I**sai 66. 2.
Pagninus vulgaram nostram lectionem in Iob: **D**eut. 16. 5
Fumibus pauperem, vestris fumibus afflictum: & Iob 36. 8.

Biblia Regia illud perfaci Psalmi transcribunt.
Ego autem aſſ. Aui ſum nimis.

His premitis evidens eſt à Deo promiſum
Meſſiam, non hiſ temporalibus bonis opulentū,
aut terrena celiſ adine coruſcanteſ & mundana
ſplendidum maiestate, immo potius expreſſe
monuit eos veniū urum ipſum paupertem, manuſuetum,
humilem, habitu mendicū & afflīctum.

Q̄o modò erga factum Ebiquum prædicti
vereturum cum diuitijs potestate & Domino omni
uentilum?

Ecc. Dominus in fortitudine uenit,

& brachium eius dominabitur. Quia non intelligit
de diuitijs certens, ani Maiestate tempora
li, fed ſpirituali, diuitiā, & caeleſti. Res eſt luce
clarior opeſ, magnitudine, Regique potentiā
ipſi Regi debere correpōndere. Regnique ipſius
qualitatibus. Rex hic terrenus non eſt, non car
nalil, non temporalis, regnum illius non ca
dūcum eſt, non perituum, non terrenum, ſic enim
proteftat eſt Pilato. *Regnum meum non eſt de
hoc mundo.* Tales ergo oportet ut ſiuſ eius diu
correlpōtia, dignitas, potentia, diuitia, æterna, caele
ſtis, & eminētiua. Obiectis: ſit ita, veru
men cur Propheta Zacharias exhalitatur ve
bem ierufalem Domini huic adueniū, non lo
quitur, nec diuitias illas caeleſtis & perpetuas
propoñit, quas ſecum defert illis ipsam diuina
rū, ſed temporalibus inopis diuitijs;

diles autem diuinis & caeleſtibus; quia ambo
pariter ad gaudium poterant excitare ieruſa
lem.

V. Primo: prædictis venitum temporalibus ope
ris deſtitutum, humilem, manuſuetum & afflī
ctum, peccatis illis attritus quas ſecum trahit re
ra inopia: quia ſit expediebat ut impetretur il
lo ad quod ab hominibus venturus expreſſabat.

Eleganter hoc expreſſis vates Iaſas verbi
Iaſ. 53.3. illis celebrioribus. *Desideramus eum de peſi,*
& nouifimum virorum, virorum diſperum. & ſit
sem inopis. *Desideramus eum.* Nec hoc
negamus, & Propheta Sanchilius: nihil enim
arduerit optar capiū quād redempcioem, &

VII. quo redimatur: nec inficiens quād medicum à
Taliſ ab quo cutetur nec afflīctus quād amicū, qui ver
emib⁹ ba dicit illi conſolatoria. Porro qualem illum
defiderat defecundum arque ad hoc pauperem e
datut. tenim illi à mundo habebat despediū. Huini
lem, veſtis habeatur mollius nominis, & omnibus
dignitate inferior. Afflictum, & doloribus peni
que vta modum opprefſum. Talceme illū deſi
derat vique: quia he nobis conuenit. In qua
ſuēt operebant homines tanto defiderio Meſſia
m: & mundum de feruore redimeret ſacha
nica, & peccati curare inopis. Igiter in
illa forma cum deſiderabat in quā uelut fi
nem huius alſequeretur: omnis quippe diſpo
nitiorum à fine ſumitur qui per hæc preten
ditur. Finis præcigouſ qui Deum in hunc atra
vit mundum, ille tuit, & peccatum tollebat, &
adeo periculam curaret inopis. Hoc
dupliciter egit, viua ſuā & morte;

Primum hoc egit viens operibus ſuis inſig
nioribus viueque exemplis illuſtrionibus, & ex
quibus diuinum compulit emplastrum: huic
curanda inopis praefundit. Declarat
hoc ingenuoſe facundissimus Pater F. Ludo, Gra
uatus diſcutiū iudicio ſuo conformi: Medicis
te regitudo cuidam medecatur, eo totū iuam
digruere ſuōdum ut caſas eius extermine: hu
mores dico peruerſos & noxiuos ex quibus ou
t. *IX.* Principium & peccatorum omnium ſous Amor
eſt inordinatus ſui iphus amor, filius primogeni
tus peccati originalis & totus corripuit omnis
principium, arque Antichriſti præcursor. Hic e. peccati
nim regnabit (vt Apolſtolo credimus) quando il
ſeptuaginta le veniet, quo diſponent homines ad eum re
cipientium apidimi. In nouissima diuina era ſuā. *X.* Tim
homines ſe ipos amantes. Ex illo peruerſo amo
re tres genetueris filii, tres, inquam, inordinati
amores, quibus mundus agitur in ruinam queſ
it. *X.* Ex illo quo nobis Regalis illa aquila manefauit: nam treſ filii
mundi ſuperuoluntis videt eum illis ad os. *XI.* nacun
que repletum. Amor dignitatis opum, & ſentia, tur
huium voloptatum inordinatus, *XII.* Omne quod eſt in
mundo concupiſcens carnis eſt, & concupiſcens
ſecularium, & ſuperbia uite. Secutus enim tranſiſio
diuinitus totum humanaum genos propagatum eſt
ex Nōe per tres illius filios ſem, Cham, & Ia
phet: ita vittorium roundi omnis uiuenterſtas de
patre, naſcentur uiuenterſi, amore ſcilect pro
priolla namque producunt, medio tritum homini
ſuōdum cius: quia primum quod eſt honoris
fame defederum inordinatum, innumerabilum
principium eſt peccatorum: quia homines hono
rit culnea non in eo flattunt, quid debent, ni
mūrum in uirtute ſed in vanitatis, quas mun
dus in honorem traſmutauit.

Quis non peccata committit aliquis, ut di
gnitatem quam ſidentis ambi, alſequatur, vel
obtentat non perdat: *Secundum Sace & Pro
lege*

Iaſ. 40.
10.

V.
Rex ciuſ
que pore
moſu
correlpō
tia, dignitas, po
VI.
Christus
cor pau
per veſe
ſuēt
Iaſ. 53.3.
Taliſ ab
qui ver
emib⁹ ba
defiderat

II. finz litteræ cædibus, traditionibus, iniurijs & fœcū inopportibus, in quas nonnulli prolapſi sunt, vt eranda regia que præterebant, obtinuerent, alijs vero ne esse iam conquisita manus suis eriperentur. Quan-

quam tam stragem edidit feminarum pellina illa Re-

gina, quia Athalia, vt Regum ludax moderaretur:

et etiam illo pacifico gauderet, omnes occidit,

quos inuenit portat Regali itemmatæ progeni-

tos quo omnino delectum fuſſer, ut si summâ

dignitatâ Iofab Regem Ioam, cuius erat a-

nata, dancelum abſcondiſſet, necique eripueret.

¶ 39 Sursum Achalia & interficit omne ſimile ve-

rum, &c. & regnauit ſuper terram. Quam mo-

leſis aque inuitata mouit Saul perleſionem

tunc David: quia à Prophetâ Samule dedice-

rat eum regi luiſſe locutoriū facilię

atque impia non aggrediſſet facinora Parricidi-

ale filius Abſalon aduersus Parentem suum,

ut cum folio derubaret, ipſe vero Rex eleuare-

tur? Quām fatuolū turbine propria nouimus

ambitionē terre Monachas, regia inuidentias

aliam milia patentes fecelerat, inuidentias,

fanegia, vt Dei templū violate valaque facia-

requeſari non vereantur: nam īcirco illos Deus

l. in figura bestiarum offendit Ezechiel, quæ pro-

grediebantur, nec quiescebant quoniam spiri-

tuſis ſerrebant ambicioſos: & Danich in forma

verorum qui in le muris ſuſtingentes prahe-

bant, vix corum actiones mouere in mari-

temporates.

¶ 37 Quis non merito obſtupescat horrendum il-

lam stragem quam Herodes edidit: utrum in-

nocentium fundens ſanguinem in Bethlehem

loquaciter concurrit, quos nonnulli credunt ad

quaruedecim milia excreuſſe. Cur hoc intel-

leret puer natum eſſe Regem, de quo libi-

tauerat, regnum illi viator auferret, & quan-

uit audiret Regem hunc eſſe Melchì a Deo miſ-

ſum in mundo, ac proinde forte impoſſibile.

Quoniam potest illius confiſſa & decreta ſubuer-

re: pari ſuam cum eo vult marie contendere

& cui ſuperate omnipotens. Quid plura?

Ita illud Spiritus S axioma: In ium omnis pe-

cus ſupris q d quod ſi ſuperbia in peclote ali-

cuſi ſedem ſigil ſperare poſet, ino verius di-

re, timere quoniamque peccatum, ino & ip-

ſum Denidium.

D. 40. His conſiderat respondeſt argumentum D.

lorum in quodam ſermone ad fratres in cromo,

qui d. inter illos qui eius nomine circumfrunuerunt. Ex-

maſt penit hic, quod Apollo in cena contigit. Ope-

rauit Domini ſupremum illoſi ſanctiſimi

Sacramenti myſteriū, in quo porrectis illis ci-

bum & potum, de pane & calice benedictis di- XII. 1
cens accipere & comedere: hoc eſſt cuim eorū Cur Apo-
pus meum accipere & bibite: hic eſſt enim san. Iohannes in
guis meus: Verbi amē (- hoc ſcitur:) ecce ma- cena de
nus tradentis me, mecum eſſt in mensa. Magnopere primatu
commouentur Apolloli & diligenter inquirunt concur-
quis eorum tam exercitandam pollet exercere decint.
traditionem, atque per hoc: Facta eſſt conſeatio Luc. 22.
inter illos quis eorum videtur eſſe maior. Mira- 24.
culum: magiſter vester, o lacratissimi Apolli
mortis opprimitur angustijs, vobisque iustum
animus ſuus detegit doctorem, ex eo quod vnuſ
veltrum illum proditor ſit traditurus, & de pri-
matu inter vos inflati contenditis: plus iusto da
vobis modo potest conqueri, quam olim de Ba-
ruch vatis Jeremias ſecretario cum enim illi de-
flandamini revealauerit, capiū ille mente cogitate
ſublima Ecce quos adiſcaniego defyno, &c. & in His. 4. 25.
qvaritib⁹ grandis me mirans, inquit D. Auguſt.
nam altercati de maioratu, non tantum fuit cum
libi quemque prezentare, quantum inquiete
quis ille poterit eſſe, qui rancum moliretur faci-
tus quo Dominum perfidus tradederat inimici:
noeſt autem etenim quantum pollet viuum ambi-
tus, quod ſi ſemel cor cuiuspiam invaderit,
ſufficit ut proprii patri mortem machinetur
vt ipſe Rex imperet, ino & Deo necem intentet,
quod in domo illius & colligio poſſit gaudere
maioratu. Quare hec nifi quia arbitriat ſons, ut
homines, ille qui maior eſſt ut Dominari poſſit, ma-
giſtrum tradere procurat. Deo ipſi terga verit
ſuperbus, negat illum & tradit ambitiolis, ne
vel apicis vniuſ, honoris aut dignitatis qua ful-
get in republica, detrimentum patiatur: Hęc
etenim cauſa ſuit, cur Pharisei, liceat mirabilia
Chrilli prodigia cernerent, in illum tamen cre-
dere concupiſcant: qui telle D. Iohanne: Dilec- 19A. 12.
trians enim magis gloriam hominum, quidam glo- 43.
riam Dei. Quam lenientiam ipſe Chrillus illis 19A. 5. 45.
iterato obicit: Quomodo vos poſſitis credere
qui gloriam ab iniuicem accepis: Ne plura pro-
ferant, hor poſſelli viuo vitam Christi abſtru-
erent, morteque intulerunt, ne Cathedris ſuis
locisque priuatae ut horſationebus ut die Ve-
neris diximus.

Quid modo de avaritia? noſtissima eſſt illa &

veriſima D. Pauli definitio: Radix omniuſi ma-

lorum cupilitas. Cui ſubſcribo & affero ex illa 6. 20.

populare Rōmōne deſideriorum malorum & XIIT.

inuitus infinitus genetrix illa iuſtitias, fuita, Qꝝ pec-

rapinas, vices, ſumones, viduatum & pupillo- cati ex

rū oppreſſiones. Audiatur D. Auguſtini, Ra. avaritia

dix omniuſi malorum avaritia eſſt, mater uſura, naſcētus

geni.

D. Ago. genitrix Imonia, fentes culpa, eterna pone via, nunc Ser. 48. trix gehenna, abyssus in sarcinis, qui nunquam ad fra. in dieis sufficit. Omnia in homine sene, non vita sola Erem. de auaritia insuetae Scire sufficit quod peccati i te euera ora, radicata vniuersitate Apolloli traxerit illum ad horitudinem ipsius Dei venditionem, sicut respla videntur illum eius inimici, quem ipsi eodem loco infeciti vitio crudeliter interfecerunt, ne bonorum patenter iacturam. Porto carnis concupiscentia & delitiorum appetitus: qui non producit flagitria quibus eo vultus mundus perdidit ut Deus illum coactus fuerit submergere diluvio: qui ciuitates illas Sodome fredo valuator incendio, & in cinere redegredi fertilitate. Paradiso conferendas: quis virtutes defrui, houorem admittit, & foratur facilius: quis hominem reddit spuriissimum animal? Exemplum tibi sit prodigos.

Cum igiene tress habeamus fontes & malorum omnium ac criminum radices, nec non tria principia naturae humanae vulnera: veniens de celo medius illa sanatur, quamvis oblitero, adferte oportet eum medicina, nisi illis opposita? primum hoc egit vienes exemplis in se ipso & vita sua moribus integrissimus, & molto magis postmodum in cruce mortens. Si igitur ad hoc venit, quibz alio modo venire conuenienter, nisi nobis cuperem, humiliem, & afflictum: an ergo venire expediebat eum pompa fastisque turgidu ut nostram deprimeret ipse superbius? abit omnino: An ergo veniret diutij opulentus superfluum illarum cupiditatem eradicatur? nequaquam, An ergo descendere delitii affluius alter Salomon, carum damnaturus superfluitatem? non expiebat. Si contrarium a suo curetur contrario, qua ratione horum malorum medicus adceret nisi virtutum medicamentis vita omni contraire? Non aliter haec virtutis & exemplorum vita illius emplalita, efficiunt operata sunt in sanctis operatissimum. Quis obsecrat omnis experts rationis, qui contutus crearem celi, Dominum Angelorum, beatorum gloriam in habitu & figura adeo humili ac paupere, ut non habeat ubi caput suum reclineret, tot poenis & afflictionibus attritum, tam varia tormentorum genera perferente, non admittatur falem aliquam eius imitari, quod in illo conficeret: falem ne contentiat, ut medicina adeo pretiosa suo priuete effectus que superbia (quoniam cum Christi. & D. Aug.) fanari posset si hac filii Dei profunda 21. ut. sit. ion sanctorum humilitate? quae posset auctoritate Rom. 30. parati, si extrema hac Domini huius non repudiu. 41. retur paupertate? Quae voluptas & carnis appetit.

tentia refrenabitur, si vita austeriora quae Christus suum ab omni labore purissimum tradidit, mimetum refrenatur? His suppositis apertissime dixit Propheta, ubi Hierusalem ve gaudio magnanimitatis exultet quia uenit ubi. Infirmus optat medicum, tanto que gaudeat alacrius eo conperito, quanto magis in illa venit figura, illaque adducit medicamina quae curandis illis infirmatibus sunt opportunita. Venerabimur ex celo ubi medicus tuas medicatus infirmatibus, plagiis sanaturus: tanto ergo ubi est amplius extortus, quanto magis videris illum illo secundum descendente, tibi magis conuenienter. Hoc est in habitu formaque pauperis, humili, & affecti.

§. 24. Ipse pauper. Conuenienter ut Dei manus veniret sic dixit Moysi larva noctem secretior erat paupertas.

P Orid non solus rationi confonum erat, ut sic veniret quatenus coram oculis nostris exterius empalatum applicaret exemplum operumque exteriorum innotescit, criminum infirmitibus sed etiam refrecte & compotere ipsas medicinas, quae animas nostras & curant efficiunt interiora Remedium praefas & efficias, quo restiterit omnes animas curantur infirmatibus, et ipfa diuina gratia, fave celestis, fandia Sacramenta, quorum effectus ad intima corda perundit. Hac remedie per passionem suam esse effectus: enim in morte illius nostra vicebas. In pass. vita, in illius vinculis nostrorum absolutione pec. ne Chitatorum, in eius lacrimis nostra laxaria, in iure si nostra ignominia nostra dignitas. Crucis illius mons est latius ea erat, que in nobis gratiam operante domini, nostrorum scelerum indulgentiam, cum exteriori Pace reconciliacionem, & sanctorum efficiaciam, iustitiaeque Sacramentorum Hoc nobis eccliam aperiens, nostrorum debitorum derelictum Chyrophagum, nos suscitat, filiosque dei crearet, nos tribueret, & opum illius regnorumque possessionem.

Ad talen subeundam passionem & morte forte debet venire summa maiestate cumidus, immensa pompatius celstitudine & exercitibus spiritus Angelorum nullatenus: si namque talis adest, qui illi mouere audaculus persecutio. Christus vel semel imaguaretur illi manus iniiceret ut operet: quis moralium capitum docere? quis Index habet, condemnare, sed vel trahere ad tribunal, dico. Pec adesse que dicere? quis cogitare presumere mortis mit.